

Reactie op het advies van de Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau d.d. 27 oktober 2017 bij de Evaluatie van het CJG Breda 2017 (= de vet en schuin gedrukte tekst in deze notitie).

Advies van de Adviesraad Sociaal Domein Baarle-Nassau. De "schuin afgedrukte tekst" is het antwoord op de vragen/opmerkingen van de Adviesraad.

Geachte heer Jacobs, beste Kees,

Hieronder onze adviezen naar aanleiding van de 'Concept-Evaluatie en bepaling toekomstige samenwerking met het CJG Breda 2017', waarmee wij hopen een bijdrage te kunnen leveren aan jouw advies over dit onderwerp aan het College van B & W. Als jouw advies gereed is en aangeboden aan het College bestaat de mogelijkheid dat we over die evaluatie als Adviesraad Sociaal Domein nog een ongevraagd advies uitbrengen aan het College. Overigens zal dat advies in lijn zijn met de opmerkingen die hieronder staan.

Het late tijdstip van deze reactie is mede veroorzaakt door het feit dat de 'Evaluatieenz.' ons pas bereikt heeft op 26 september, hoewel het stuk aan ons aanvankelijk gedateerd was: 5 september.

Het college heeft op 14 november 2017 de volgende reactie gegeven op het algemene advies van de Adviesraad:

- 1. het is de intentie om het CJG dichter bij de bevolking te brengen enerzijds door de naamsbekendheid ervan te vergroten en anderzijds door in 2018 te gaan onderzoeken of de toegang tot de jeugdhulp meer lokaal kan worden georganiseerd, in afstemming met de toegang tot de Wmo en de Participatiewet;**
- 2. het vergroten van de betrokkenheid van en mening van de doelgroep bij de verdere monitoring van het CJG zal worden onderzocht;**
- 3. het streven is om het niveau van dienstverlening in ieder geval te handhaven op het huidige niveau.**

We hebben onze opmerkingen en vragen geclusterd rondom de achtereenvolgende thema's van de evaluatie. Voor de overzichtelijkheid van onze reactie zou een paginanummering van het stuk handig geweest zijn.

We zijn daarom zo vrij geweest deze nummering op ons eigen exemplaar aan te brengen.

CONCLUSIE VAN DE EVALUATIE (p. 2):

1. Er wordt gesproken van 'een aantal aanbevelingen'. Wij vinden dit weinig concreet en we vinden ook dat de lat daarmee erg laag wordt gelegd. Waarom niet 'alle aanbevelingen'? **We zullen alle aanbevelingen bespreken met het CJG en met alle andere betrokken organisaties bij het CJG. Het college zal u informeren over de bereikte resultaten.**
2. Waarom wordt als voorbeeld 'de bekendheid van het CJG bij de inwoners en bij de vindplaatsen' genoemd? Wordt deze aanbeveling belangrijker gevonden dan de andere? **In een bijeenkomst met de gemeenteraden en de adviesraden sociaal domein van Baarle-Nassau en Alphen-Chaam in 2016 is dit als specifiek aandachtspunt genoemd. Jongeren en ouders moeten weten waarvoor zij bij het CJG terecht kunnen.**

LOOPTIJD SAMENWERKINGSBIJEENKOMST MET BRED A (p. 2)

3. Er was in 2017 'geen uitgewerkt alternatief beschikbaar' voor het CJG-Breda, lezen we. Men wist toch dat de overeenkomst per 31-12-2017 zou eindigen. Wat is hiervoor dan de verklaring?
Het opzeggen had voor 1-1-2017 moeten geschieden. De evaluatie vroeg meer tijd dan was voorzien. Hierdoor was er geen tijd om een eventueel alternatief te ontwikkelen en dat tijdig bij jeugdigen, ouders en professionals bekend te maken.
4. Waren er geen alternatieven voor de samenwerking met Breda? Zijn die er inmiddels wel? Zo ja, waaraan wordt dan – als mogelijkheid – gedacht?
Er zijn nog geen alternatieven uitgewerkt. Dat gaat in 2018 geschieden en doel is om ook de afstemming met de Wmo en de Participatiewet dan te onderzoeken. Voorts staan alle opties open.
5. Het jaar 2017 loopt ten einde: Wanneer en op basis waarvan denkt men nog dit jaar te kiezen voor ofwel een nieuwe overeenkomst met Breda ofwel met een verlenging ervan met één jaar?
De overeenkomst met Breda wordt op basis van de uitkomsten van de evaluatie met 1 jaar verlengd met een optie tot verlenging tot 1-8-2019 om de implementatie van een eventuele andere werkwijze goed vorm te kunnen geven. De aanbevelingen uit de evaluatie zullen in die periode wel met het CJG worden besproken en opgepakt.

TAKEN: DE TOEGANG TOT DE JEUGDHULP (P. 3)

6. Het klopt dat de gemeente dient te zorgen voor de organisatie van de niet vrij toegankelijke jeugdhulp. Zij heeft deze taak neergelegd bij het CJG. Volledigheidshalve zou hier vermeld moeten worden dat toegang tot de specialistische, niet vrij toegankelijke jeugdhulp ook bereikbaar is via de huisarts.
Uw opmerking is correct. Dit is niet opgenomen omdat het nu een evaluatie van het CJG Breda betreft.

GESPREKSPARTNERS IN HET ONDERZOEK (p. 4)

7. We vinden het spijtig dat het verenigingsleven (bijvoorbeeld sportclubs, SJB) en de jongerenwerker niet als gesprekspartners betrokken zijn.
De contacten en betrokkenheid van het CJG bij het door u genoemde verenigingsleven zijn nog in ontwikkeling. Ook daar moet het CJG bekend worden. De betrokkenheid van en samenwerking/afstemming tussen CJG en de jongerenwerker is in gesprekken voorafgaand aan deze evaluatie vastgesteld.
8. Het valt ons op dat er van iedere doelgroep een kleine vertegenwoordiging was. Wat betekent dit voor de representativiteit van de resultaten? Bovendien is de doelgroep nauwelijks gehoord: het aantal ouders evenals het aantal kinderen/jongeren met wie gesproken is over hun bevindingen, is bijzonder gering.
Bij de professionals is steeds gevraagd of zij ook namens de collega's spraken en dat bleek het geval te zijn. Belangstelling van de ouders was inderdaad veel geringer dan we hadden verwacht, maar we hebben de bijeenkomst toch door laten gaan. De inzet van de Adviesvangers in het PO- en VO-onderwijs is helaas niet conform planning gelopen. We zullen met het CJG bezien hoe we beide doelgroepen in de toekomst wel kunnen bevragen over hun ervaringen.

EVALUATIE-ONDERZOEK: VIER GESPREKSTHEMA'S (p. 4)

9. We vinden het jammer dat de drie taken (preventie, toegang, verlenen van hulp) niet onderscheiden worden in de gespreksthemas. Nu is niet altijd duidelijk welke van de taken geëvalueerd is. Er kan o.i. namelijk verschil zitten tussen de verschillende taken en thema's. Dit maakt dan ook dat de evaluatie minder concreet in acties om te zetten is. Dit lezen we ook terug in de aanbevelingen, waarbij de nadruk ligt op het wat, maar niet op het hoe. Wij zouden dan ook graag zien dat een stappenplan/werkwijze opgenomen wordt in de aanbevelingen.
We gaan nog bekijken hoe we de aanbevelingen gaan oppakken. We zullen u daarover te zijner tijd informeren.

NAAMSBEKENDHEID VAN HET CJG (p. 5)

10. We lezen: "Wij vertrouwen erop dat het CJG Breda.....borgt binnen het CJG-team." Zijn hierover concrete afspraken gemaakt?

De organisaties die samenwerken binnen het CJG moeten zorgen dat de medewerkers blijven voldoen aan de gevraagde competenties.

11. Wij adviseren om met name in te zetten op naamsbekendheid bij professionals/vindplaatsen (bijvoorbeeld huisartsen, consultatiebureau, onderwijs, verenigingsleven, ambtelijk team). De naamsbekendheid is o.i. geen doel op zich, maar vooral een middel om de hulpverlening (preventief/curatief) te versterken.

Wij zijn van mening dat ook bij ouders en jongeren duidelijk moet zijn wat het CJG is en met welke vragen ze daar terecht kunnen. Ook met de kleine vragen over opgroeien en opvoeden.

BEREIKBAARHEID VAN HET CJG (p. 6)

12. Wij vonden het onduidelijk wat exact onder 'bereikbaarheid' verstaan wordt. Is dit het gemak waarmee contact met het CJG gelegd kan worden?

Dat is correct. Zowel telefonisch als digitaal maar ook persoonlijk contact op de vindplaatsen.

13. Wij vragen ons af wat de taak van vrijwilligers in het kader van bereikbaarheid zou zijn. Telefoon opnemen? Welke pogingen zijn er in Baarle-Nassau ondernomen om vrijwilligers te werven?

Vrijwilligers worden ingezet in de uitvoering van de taken van het CJG, o.a. bij preventie. Zij zijn vaak ervaringsdeskundigen. Vrijwilligers hebben een positieve invloed op de laagdrempelige bereikbaarheid van het CJG. Werving geschiedde tot op heden via de vindplaatsen. Nu ook via Ons Weekblad.

14. Wij vermoeden dat voor (begeleiders van) statushouders vaak niet volstaan kan worden met de gebruikelijke aanpak. Is hierbij niet meer expertise vereist?

De gemeente heeft via Vluchtelingenwerk Nederland extra ondersteuning voor begeleiders van vergunninghouders opgezet. Kinderen van vergunninghouders kunnen voor eerste taalverwerving één jaar naar een school in Breda. Er is geen concrete vraag van de scholen om extra expertise te faciliteren.

15. In de bedreiging om de bereikbaarheid minstens op het huidige peil te handhaven (p. 7), lezen we dat er een aanzienlijke toename is in vraag en eveneens een toename van complexe casus. Dit komt ons voor als in strijd met het doel, namelijk de problematiek klein houden. Wordt hierin voldoende geïnvesteerd? Dit zou wat ons betreft een belangrijk aandachtspunt zijn en dit komt onvoldoende tot zijn recht in de aanbevelingen.

Preventie en 'vroeg signaleren' zijn essentieel bij de doelstelling om het beroep op de zwaardere jeugdhulp zoveel mogelijk te beperken. Daarom zetten wij in op het vergroten van de naamsbekendheid van het CJG bij ouders en jeugdigen, en roepen wij ook professionals op om tijdig het CJG in te schakelen.

16. De toekomst van het CJG in de huidige opzet lijkt vanwege financiële problemen onder druk te komen staan (p. 8). Het is o.i. geboden hierop snel een antwoord te vinden, dat primair wordt ingegeven door zorg voor de jeugdigen. In dit verband zal dus niet uitsluitend gekeken moeten worden naar de prioriteitstelling binnen de taken van het CJG, maar zeker ook naar de structuur en de inzet van de middelen in de huidige samenwerking met CJG Breda. Moet deze gecontinueerd worden?

Deze ontwikkeling sluit aan bij de landelijke ontwikkeling dat gemeenten tekort komen op de uitvoering van de jeugdhulp. De toegekende rijksbudgetten zijn hiervoor niet toereikend. Baarle-Nassau gaat in 2018 tezamen met de gemeente Alphen-Chaam onderzoeken op welke wijze de toegang tot de jeugdhulp het beste kan worden georganiseerd: integraal met Wmo en Participatiewet, en ook meer lokaal gericht. In de regio Wbo wordt momenteel gezien welke mogelijkheden er zijn om de stijging van de kosten van de uitvoering van de jeugdhulp een halt toe te roepen, binnen de wettelijke kaders van de Jeugdwet.

17. De aanbevelingen m.b.t. de bereikbaarheid richten zich vooral op het monitoren. Hieraan wordt al snel voldaan als er geen resultaateisen vermeld worden. Wat is het doel van het monitoren? Monitoren vinden wij geen doel an sich.

Monitoren moet de managementinformatie opleveren die nodig is om het beleid te evalueren en eventueel bij te stellen.

TEVREDENHEID OVER DE DIENSTVERLENING VAN HET CJG (p. 8)

18. De in aanbeveling 3 genoemde 'warme overdracht' vraagt misschien wel nadrukkelijke aandacht, maar zij geldt wat ons betreft voor alle belangrijke 'overgangsmomenten': van consultatiebureau naar voorschoolse opvang, van voorschool naar basisschool, van basisschool naar v.o. en van Jeugdwet naar WMO.

Wij zijn het volkomen met u eens. In het overleg over de Lokale Educatieve Agenda zal o.a. de doorgaande ontwikkelingslijn van kinderen aan de orde komen. Dit overleg voert de gemeente met voorschoolse voorzieningen en het onderwijs.

19. Belgische leerlingen (Hier is o.i. bedoeld: leerlingen die in België wonen maar op een Nederlandse school zitten?) op vindplaatsen in Nederland leveren wellicht voor het onderwijs uitdagingen op en overleg kan hierbij belangrijk zijn. De verantwoordelijkheid voor de zorg voor deze kinderen ligt echter niet bij de gemeente Baarle-Nassau. Dit is wel het geval bij leerlingen die in Baarle-Nassau wonen, maar op het Belgische onderwijs zitten. Deze doelgroep is, met name vanaf de middelbare school, wellicht minder in beeld. Wij zouden de omschreven doelgroep in aanbeveling 6 dan ook graag aangepast zien.
De gebruikte omschrijving is gebaseerd op het dilemma waar de Nederlandse vindplaatsen voor staan: zij willen dat al hun kinderen de ondersteuning krijgen die nodig is, maar wat betreft jeugdhulp zijn er wettelijke beperkingen. Nederlandse kinderen op Belgische voorzieningen komen wel in aanmerking voor de jeugdhulp. Net als de andere ouders zullen ook deze ouders zichzelf daarvan op de hoogte moeten stellen. Het is overigens geen aanbeveling maar een constatering van de vindplaatsen.
20. Voor een gedegen evaluatie van het CJG lijkt het oordeel van de jeugd zelf en van hun ouders/verzorgers over de ervaren dienstverlening nogal wezenlijk. Hun inbreng blijkt echter praktisch te verwaarlozen. Het CJG zelf heeft zelfs geen inzicht in de tevredenheid van ouders over de geleverde jeugdzorg!! (p. 9 en 10).
Met het CJG zal worden besproken hoe hierin verandering te brengen.
21. Bij 'Tevredenheid....' onder 'Ouders' ervaren de ondersteuning etc. staat een inhoudelijk stuk over de uitvoering van de jeugdhulp. Deze tekst vanaf 'Per 1-1-2015...' tot 'Verder is uitgangspunt van het nieuwe beleid...' hoort o.i. niet thuis in een evaluatie; mogelijk – voor een goed begrip – in de inleiding.
Opnemen in de inleiding was inderdaad ook een optie geweest.
22. Jammer vinden we het spaarzame contact van het CJG met de huisartsen in onze gemeente. Het CJG is hieraan mogelijk zelf niet zozeer debet, al zou een regelmatig overleg wel degelijk nut kunnen hebben. Speelt hierbij van de kant van de artsen ook de angst mee om (weer) in een bepaalde structuur gemanoeuvreed te worden? Feit is namelijk ook dat zij voor ouders en jeugdigen vaak het eerste aanspreekpunt zijn en dat zij zelf het recht hebben om door te verwijzen naar specialistische hulp. Het lijkt wijs dit gegeven te accepteren, al is het ook verstandig om het gesprek gaande te houden.
Wij gaan het gesprek aan met de huisartsen. We denken dat er sprake kan zijn van een win-win-situatie voor beide partijen.

(We wijzen hier even op twee 'schoonheidsfoutjes' op pag. 11. Onder 'Afstemming jeugdhulp CJG met andere hulp' staat in het blokje dat begint met 'De afstemming van de Wmo-consulenten met het CJG...': Doel van de afstemming is te komen tot Tot wat? Het blokje daaronder over de jongerenwerker eindigt weinig hoopvol met:de CJG-ers die geen vertrouwen meer hebben in welke hulpverlener dan ook!!)

Hier is inderdaad een stukje tekst weggefallen. Er moet staan: "Doel van de afstemming is te komen tot een gezamenlijk plan van aanpak vanuit de Wmo en de Jeugdwet."

Wat betreft uw tweede opmerking zijn wij het met u eens dat het inderdaad niet hoopvol is dat er jongeren zijn die geen vertrouwen meer hebben in welke hulpverlening/hulpverlener dan ook.

DOORONTWIKKELING VAN HET CJG PER 1-1-2017 (p. 11)

23. De reorganisatie, waarbij het CJG gesplitst is in jeugdprofessionals en procesregisseurs zal naar onze mening nauwkeurig gevolgd moeten worden, met name om te kunnen beoordelen of het effectiever is. Wie gaat dit doen en hoe?
Het CJG Breda gaat dit tezamen met de gemeente Breda monitoren: wat levert de inzet van de procesregisseurs op bij complexe casus? Lokaal zullen wij dit bespreken met de lokale jeugdprofessionals die werkzaam zijn in Baarle-Nassau.

Samenvattend:

Wat betreft de evaluatie:

- Wij denken dat het CJG moet winnen aan 'nabijheid'. Er zal gezocht moeten worden naar mogelijkheden om het CJG dichter bij de bevolking te brengen en herkenbaarder te maken. Contacten moeten natuurlijker gelegd kunnen worden. Dat vraagt om 'vertrouwde gezichten'.
- Het valt ons op dat vooral de 'institutionele gesprekspartners' hun waardering en beoordeling van het CJG geven. Wij dachten dat in deze tijd de meest betrokkenen, de doelgroep van jeugdigen en hun ouders, toch vooral inbreng zouden moeten hebben bij de evaluatie, om een verdere ontwikkeling van het CJG op te baseren.
- Zoals het hoort bij een evaluatie worden er veel aanbevelingen gedaan, die er ook voor een groot gedeelte uit bestaan dat er gemonitord moet gaan worden. Hoewel dit wezenlijke stappen zijn in een proces van doorontwikkeling, missen wij toch sterk (voorstellen tot) een plan van aanpak, waarbij aangegeven wordt welke stappen tot een verbetering zouden kunnen leiden.

Wat betreft de bepaling van de toekomstige samenwerking met het CJG Breda:

Op de plaatsen waar in de evaluatie gesproken wordt over de bereikbaarheid en over de doorontwikkeling van het CJG zien wij reden om nauwgezet te bekijken of de toekomst van ons CJG gezocht moet worden in voortzetting van de samenwerking met Breda. Er is sprake van dat het handhaven van het huidige niveau van jeugdhulpverlening bedreigd wordt (bij ongewijzigd financieel beleid) en dat onze CJG-medewerkers taken uit handen genomen worden door een reorganisatie vanuit de gemeente Breda.

Wij adviseren de alternatieven voor de huidige samenwerking goed op een rij te zetten, maar tevens om de verworvenheden en de nadelen van de samenwerking met Breda aandachtig te bestuderen, alvorens tot een koerswisseling of –voortzetting te besluiten.

Wij gaan ervan uit dat we van ontwikkelingen in deze op de hoogte gehouden worden.

Met vriendelijke groet,
Namens de Adviesraad Sociaal Domein
Jos Jansen